

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра міжнародних економічних відносин

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030503 міжнародна економіка
за темою:

**«Удосконалення ЗЕД підприємства кабельної промисловості (на прикладі ПАТ
«Одескабель»))»**

Виконавець

студент факультету міжнародної економіки
спеціальності 6.030503 «Міжнародна
економіка»

Овчаренко Микита Геннадійович

Науковий керівник

ст. викладач

Бурлаченко Дмитро Миколайович

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Перехід економіки України на ринкові відносини, вступ до СОТ істотно підвищили роль зовнішньоекономічної діяльності в розвитку країни. Посилення ролі зовнішньоекономічного фактора диктується проведеними ринковими перетвореннями, які формують нові форми взаємозв'язку з іншими країнами світу. Завдяки зовнішньоекономічній діяльності країни отримують можливість виробляти продукцію з найменшими витратами виробництва і купувати ту продукцію, яка набагато дешевше у інших виробників, отримувати інвестиції, залучати додаткову робочу силу. Зовнішньоекономічна діяльність надає потужний вплив на соціально-економічний розвиток країни, підвищуючи ефективність суспільного виробництва, забезпечення раціонального використання трудових ресурсів та інвестицій, стимулюючи інноваційний розвиток.

Головними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності виступають підприємства, а головною умовою здійснення підприємством такої діяльності є її постійне удосконалення. При недостатньому обґрунтуванні ЗЕД підприємство може зазнати значних збитків, що є справедливим і для підприємств кабельної промисловості. Отже, питання зміцнення позицій підприємств як суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності стають досить актуальними на сьогоднішній день. Вищевикладене обумовило вибір теми роботи та її актуальність.

Метою роботи є визначення шляхів удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства кабельної промисловості..

Для досягнення цієї мети у роботі поставлені наступні *завдання*:

- дослідження теоретичних засад ЗЕД підприємства;
- визначення факторів, що впливають на ЗЕД підприємства;
- дослідження методичних підходів дослідження ЗЕД підприємства;
- надання організаційно-економічної характеристики ПАТ «Одескабель»;
- узагальнення факторів, що впливають на ЗЕД ПАТ «Одескабель»;
- аналіз здійснення ЗЕД на досліджуваному підприємстві;

розробка напрямків удосконалення зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «Одескабель».

Об'єктом дослідження є процес здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємством кабельної промисловості.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні положення щодо удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства кабельної промисловості.

Методологічною основою роботи є теоретичні положення економічної науки, наукові праці вітчизняних та закордонних вчених. При написанні випускної роботи використано метод наукового пізнання, метод порівняння, статистичний аналіз, табличний та графічний метод.

Інформаційна база дослідження. Інформаційно-довідкову базу становили наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-правові акти України, матеріали наукових конференцій, звіти, статистичні та фінансові матеріали ПАТ «Одескабель».

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури. Загальний обсяг роботи складає 65 сторінок. Робота включає 18 таблиць, 12 рисунків та список використаних джерел, який складає 39 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЗЕД ПІДПРИЄМСТВА»** розглядаються теоретичні аспекти визначення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, узагальнені фактори впливу на зовнішньоекономічну діяльність підприємства та визначені методи розрахунку її показників.

У другому розділі **«АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»** проаналізовано результати фінансово-господарської діяльності підприємства, проведено аналіз факторів, що впливають на зовнішньоторговельну діяльність, визначено чинники зовнішньоекономічної діяльності.

У третьому розділі **«ОСНОВНІ ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПАТ «ОДЕСКАБЕЛЬ»** запропоновано рекомендації щодо удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок організаційних заходів, впровадження алгоритму оцінки зовнішньоекономічної діяльності, участі у міжнародних виставках.

ВИСНОВКИ

Таким чином, аналіз дефініцій ЗЕД дозволив зробити висновок про те, що більшість авторів трактують ЗЕД як напрямок комерційної або господарської діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність являє сукупність виробничо-господарських, організаційно-економічних і оперативно-комерційних функцій експортоорієнтованих підприємств з урахуванням обраної зовнішньоекономічної стратегії, форм і методів роботи на ринку іноземного партнера.

На ефективність зовнішньоторговельної діяльності підприємства впливає низка чинників, що розподіляються на економічні, політичні, соціальні, територіально-географічні, науково-технічні та екологічні. Зарубіжні вчені, в свою чергу, класифікують всі чинники в дві категорії: жорсткі та м'які. Найбільш розповсюдженою класифікацією є розподіл факторів на зовнішні та внутрішні, а також контрольовані та неконтрольовані підприємством. Останні в свою чергу можуть бути контрольованими та неконтрольованими державою.

На сьогоднішній день певного стандартизованого методу оцінки зовнішньоекономічної діяльності підприємства не існує. При оцінці ЗЕД прийнято звертатися до наступним загальним методам: факторний, експертним, розрахунковим. Експертні - не відрізняються точністю, а факторні - трудомісткі. Найбільш поширеними є розрахункові методи оцінки, що включають набір простих, в плані розрахунків, показників, до таких можна віднести: економічні показники ефекту і економічної ефективності зовнішньоторговельної діяльності. Більш

широкими за своїм застосуванню є показники рентабельності, вони - є відмінним доповненням до вищезгаданих показниками.

Публічне акціонерне товариство «Одеський кабельний завод "Одескабель» є одним з найбільших промислових підприємств м. Одеси. Кабельно-провідникова продукція ПАТ «Одескабель» об'єднує асортимент з більш ніж 3000 марко-розмірів, а також виготовляє кабельну продукцію різного перетину за індивідуальними замовленнями клієнтів. Що стосується ситуації на зовнішньому ринку, то тут загальне збільшення по реалізації продукції у 2017 р. склало 1218,7 тис.грн. За три роки обсяг реалізованої продукції за даним видом продукції на внутрішньому ринку зменшився на 224,8 тис.грн., на зовнішньому на 95 тис.грн.

За результатами проведеного SWOT-аналізу можна визначити, що ПАТ «Одескабель» має ряд сильних сторін і можливостей на ринку волоконно-оптичних кабелів. Позиція підприємства є сприятливою, однак враховуючи можливості розвитку підприємства, можна очікувати налагодження господарських зв'язків. Підприємство володіє значною часткою внутрішнього ринку, має репутацію якісного виробника та виробляє актуальну продукцію за доступними цінами, що дає йому можливість надалі освоювати зовнішні ринки. Наявність передових технологій та висококваліфікованих кадрів сприяє освоєнню нових видів продукції та тим самим залученню нових споживачів, що дає можливість підприємству утримувати лідируючі позиції на освоєних ринках, а також завойовувати нові. Коливання валютного курсу негативно позначаються на діяльності підприємства, оскільки воно залежить від імпорту комплектуючих деталей та сировини. Крім того, зростання темпів інфляції помітно зменшує купівельну спроможність.

Динаміка зміни обсягу експорту та його частки у загальному обсязі реалізації продукції ПАТ «Одескабель» дозволяє дійти висновку, що за 4 роки обсяги експорту збільшились на 173818 тис. грн. або на 125,2 % і склали на 2017 рік 312621 тис. грн., а частка експорту у загальному обсязі реалізації збільшилась на 2% і склала на 2017 рік 25,8%.

Найбільшу частку в товарній структурі експорту ПАТ «Одескабель» мають ЛАН-кабелі. За 4 роки обсяг експорту даного виду продукції підвищився на 117079 тис. грн. або у 3 рази. Географічна структура експорту ПАТ «Одескабель» є досить великою та різноманітною. Експорт здійснюється переважно, в країни Центрально-Східної Європи і Європейського Союзу, а також США і країни Африки.

В рамках 3 глави розроблений алгоритм оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства, який включає послідовність етапів, таких як: підготовчий, етап планування, етап збору, розрахунковий. Розрахунковий етап схильний до деталізації, в зв'язку з чим були виділені 2 гілки розрахунку показників ефективності, окремо на експортні операції і окремо на імпортні. Так само в алгоритмі було враховано вплив основних зовнішніх факторів на ведення зовнішньоекономічної діяльності підприємством. Залежно від зміни даних показників, в порівнянні з попереднім періодом, компанії необхідно слідувати тієї чи іншої зовнішньоторговельної поведінки.

Аналіз, проведений в другому розділі випускної роботи виявив, що на підприємстві відсутній належний відділ, який би займався лише експортною та імпортною діяльністю. На нашу думку, створення зовнішньоекономічного відділу

буде сприяти кращому пристосуванню до ринкових умов та нарощування зовнішньоторговельної діяльності підприємства, що в кінцевому результаті позитивно відобразиться на результатах всього підприємства. Тому, основним напрямком удосконалення збутової діяльності даного підприємства є модернізація організаційної структури відділу маркетингу і закріплення за кожною групою конкретних функцій.

З метою досягнення стратегічних цілей розвитку ЗЕД необхідно приймати участь в міжнародних ярмарках та виставках, оскільки це найефективніший спосіб просування на ринку. В даний час виставково-ярмарочна діяльність відноситься до числа суттєвих чинників, що стимулюють розвиток всіх галузей економіки, розглядається не тільки як торговий майданчик, але як ефективний засіб комунікацій.

АНОТАЦІЯ

Овчаренко М.Г., «Удосконалення ЗЕД підприємства кабельної промисловості (на прикладі ПАТ «Одескабель»)), випускна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «Міжнародна економіка»,

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2019 рік

Випускна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємством кабельної промисловості.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти визначення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, узагальнені фактори впливу на зовнішньоекономічну діяльність підприємства та визначені методи розрахунку її показників.

Проаналізовано результати фінансово-господарської діяльності підприємства, проведено аналіз факторів, що впливають на зовнішньоторговельну діяльність, визначено чинники зовнішньоекономічної діяльності.

Запропоновано рекомендації щодо удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства за рахунок організаційних заходів, впровадження алгоритму оцінки зовнішньоекономічної діяльності, участі у міжнародних виставках.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, експорт, імпорт, фактори ефективності зовнішньоекономічної діяльності, ПАТ «Одескабель».

ANNOTATION

Ovcharenko M., "Improvement of the foreign economic activity of the cable industry enterprise (for example, LLC "Odeskabel")", graduation work for obtaining an educational bachelor's degree in the specialty "International Economics"

Odessa National University of Economics

Odessa, 2019

The final work consists of three sections. The object of research - the process of foreign economic activity of the cable industry enterprise.

The theoretical aspects of determination of foreign economic activity of the enterprise, general factors of influence on foreign economic activity of the enterprise are considered in the paper, and the methods of calculation of its indicators are determined.

The results of the financial and economic activity of the enterprise are analyzed, the factors influencing foreign trade activity are analyzed, factors of foreign economic activity are determined.

Recommendations for improvement of foreign economic activity of the enterprise are offered due to organizational measures, implementation of algorithm of estimation of foreign economic activities, participation in international exhibitions.

Key words: foreign economic activity, export, import, factors of efficiency of foreign economic activity, LLC "Odeskabel".